

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 20-02-63059 כ. נ. כ.

בפני כבוד השופטת ו. פלאוט, אב"ד
כבוד השופט צ. ויצמן
כבוד השופט ר. חיימוביץ

1 המערערת י. כ.

2 ע"י ב"כ עו"ד דניאל שרז

3

4 נ ג ד

5

6 המשיב ה. כ.

7 ע"י ב"כ עו"ד אברהם קורחוב

8

9 פסק דין

10

11 כב' השופט צבי ויצמן:

12

13 פתיחה

14

15 האם קמה עילה נזיקית שעניינה בסרבנות גט שעה שאין כל קביעה של הערכאה

16 הרבנית המחייבת או אף ממליצה על מתן הגט, ויותר מכך – תביעת הגירושין אף

17

17 נדחתה?

18

19 לכך אנו נדרשים בערעור אותו הגישה המערערת על פסק דינו של בית המשפט

20

20 לענייני משפחה בראשון לציון (כב' הש' ח. שירה) מיום 9.1.20 (תלה"ס 21965-10-17)

21

21 במסגרתו מצא בית המשפט לחייב את המערערת לפצות המשיב בסך של 75,000 ₪

22

22 נוכח סירובה להתגרש מהמשיב.

23

24 סיפור הדברים

25

26 1. הצדדים נישאו בחודש ספטמבר 1990 ולהם שלושה ילדים משותפים, בגירים

27

27 כיום.

28 חיי הנישואין של בני הזוג לא הילכו מעדנות והאשמות שהטיחו זה בזו וזו בזה היו

29

29 חמורות ביותר. כך זה האשים את זו באלימות פיזית ומילולית כלפיו וזו האשימה

30

30 את זה שנותן הוא עיניו, הונו ואונו באחרות, חלקן כלל אינן בנות ישראל ואחרות

31

31 גרושות, שעה שהוא עצמו כהן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 במהלך שנת 2012, ואחר שגבה טורא בין הצדדים, עזב המשיב את בית מגוריהם
2 המשותף (ודוק, לטענת המשיב המערערת גירשה אותו מביתם בבושת פנים ועזיבתו
3 לא הייתה מרצון, מתוך שכך אף הוגשה על ידו תביעה לדמי שימוש). מעת שכך
4 מתקוטטים הצדדים בהליכים רבים ושונים בערכאה הרבנית ובבית המשפט לענייני
5 משפחה, הליכי שחלקם טרם בא כדי סיום.

6
7 אחר שנטש המשיב את בית המגורים עתרה המערערת בבית הדין האזורי בירושלים
8 לשלום בית, ואילו המשיב, אשר סבר כי אין תוחלת לחיי הנישואין של הצדדים,
9 הגיש תביעת גירושין.

10
11 פסק הדין המחייב גירושין

12
13 2. לא חלף זמן רב, וכבר כשנה אחר שהגיש המשיב את תביעת הגירושין, ביום
14 16/3/15, ניתן פס"ד של ביה"ד הרבני האזורי בירושלים המחייב את הצדדים
15 להתגרש זמ"ז.

16 נביא מתוך לשונו של בית הדין הרבני על מנת שילמד הקורא על התרשמותה של
17 הערכאה הרבנית מבני הזוג שניהם –

18

19 "הבעל התובע, מאשים את אשתו במכות וקללות כלפיו,
20 התפרצויות זעם כלפיו, וכן טען ששברה חפצים וקרעה
21 חולצתו, התנהגות חסרת רסן שאינה מעידה על אהבה או קשר
22 חיובי כלשהוא. מאידך אף האישה מאשימה את בעלה בבגידות
23 חוזרות ונישנות עם גויה ועם נשים גרושות למרות שהוא כהן.
24 בגידותיו התדירות של הבעל מצביעות שאינו טלית שכולה –
25 ואף לא רובה – תכלת. אף הוא לא טמן ידו בצלחת והוסיף
26 חטא על פשע במעלליו להביא לשנאה ההדדית.
27 לאחר העיון בכל החומר שבתיק, בית הדין סבור כי הצדדים
28 אינם חפצים זה בזה, ולא עוד אלא שהם רודפים זא"ז, וחובה
29 על שניהם להתגרש זמ"ז, הן מעצם התנהגותם המראה על
30 יותר מחוסר קשר ומוכיחה בסיס לשנאה הדדית, מצד אחד
31 אלימות האישה ומנגד בגידות הבעל, והן מכוח עדותה של
32 היועצת המטפלת בהם, הגב' ד"ר אתי רשתי שקבעה בחוות
33 דעתה שאין מקום להמשך זוגיותם וחיביבים להתגרש.
34 על כן בית הדין קובע כי הצדדים חייבים להתגרש בג"פ כפסק
35 רבינו ירוחם בספר מישרים נתיב כ"ג, כי אינם חפצים זב"ז והם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 מואסים זב"ז, וכל הדברים של שלום בית אינם אלא בשביל
2 בצע כסף" (הדגשה שלי – צ.ו.)
3

4 אכן דברים כדורבנות.
5

6 נוסף ונעיר בקיצור מילין, על מנת להבהיר את נימוקי פסק הדין הנזכר, כי פסקו
7 של רבינו ירוחם, חכם בן המאה ה-14 שעבר עם משפחתו מפרובאנס לטולדו
8 בעקבות פרעות שהתחוללו בצרפת, עליו התבסס בית הדין בפסק דינו הנזכר, מכון
9 לכך שיש מקום להורות על גירושיהם של בני זוג אשר נפלה בניהם קטטה ומריבה
10 ולא ניתן להשיב את שלום הבית לביתם וזאת למרות העדרה הלכאורי של עילת
11 גירושין "קלאסית". נוסף ונעיר כי פסקו זה של רבינו ירוחם אינו ניצב בדד ויש
12 רבים הסבורים כדעתו, דוגמת - ר' חיים פלאג'י, מגדולי חכמי איזמיר במאה ה-18,
13 אשר סבר כי מעת שלא בא השלום לבית הצדדים משך כשנה וחצי יש להורות על
14 מתן גט (ראו ספרו חיים ושלום, חלק ב' סי' ק"ב), ור' משה פינשטיין מגדולי
15 הפוסקים בארה"ב במאה ה-20 (שו"ת אגרות משה, יורה דעה חלק ד' סימן ט"ז אות
16 ב').
17

18 מתוך שכן אין להתפלא שערעור אותו הגישה המערערת על פסק דינו של בית
19 הדין האזורי נדחה ע"י בית הדין הרבני הגדול, אף שבצד הדחייה הוסיף בית הדין
20 הרבני הגדול והורה כי על המשיב לשלם למערערת את כתובתה בסך של 155,000 ₪
21 (ראו תיק 1027705/2 פסק דין מיום 16.11.16).
22

23 הגט שלא ניתן
24

25 3. והנה למרבה הפלא, ביום 21.12.16, המועד בו התייצבו הצדדים לפני בית
26 הדין לצורך סידור הגט, לא סודר הגט כלל ועיקר, תחת זאת נשלחו הצדדים ליחידת
27 הסיוע על מנת ולנסות לשקם את נישואיהם. נצטט מפרוטוקול אותו דיון המלמד
28 על ההתרחשות המפתיעה והסיבה לה –
29

30 "הופיע ב"כ האישה עו"ד דניאל שירז.
31 בית הדין: יש החלטה של בית הדין הגדול. האם הצדדים
32 מסכימים להתגרש?

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 בא כח האישה: שהבעל ימלא אחר החלטת בית הדין הגדול
2 לשלם כתובה וכו'
3 בית הדין: היכן נמצאים הצדדים עצמם?
4 ב"כ האישה: הצדדים נמצאים כאן בחוץ והם מתחבקים
5 ומתנשקים וקשה לי להפריד ביניהם, ומבקש שבית הדין
6 ישירות מהם מה הם רוצים. אולי הם חוזרים לשלום בית.
7 לאחר מכן הופיעו הצדדים: כ. ר. מ.ז... וכ. י. מ.ז...
8 האישה: עכשיו אני רואה שהיחסים ביננו משתפרים, ואני
9 מקווה שהבית שלנו ישתקם, אנחנו נשואים הרבה שנים והבעל
10 הוא אהבת נעוריי. עכשיו שנינו בכינו.
11 הבעל: אני אפילו מתקשה לדבר מהתרגשות.
12 בית הדין לבני הזוג: אנחנו מציעים שבני הזוג יסתייעו ביחידת
13 הסיוע שעל יד בית הדין לצורך חיזוק שלום הבית ביניכם. אנו
14 מקווים ששלום הבית יסתדר ותגדלו ביחד את הילדים, ושלא
15 נצטרך לראות אותכם יותר כאן" (הדגשה שלי – צ.ו.)

16
17 הנה לנו ברגע אחד הפך הבעל ה"בוגדן" ל"אהבת נעוריה" של האישה, והוא אשר
18 אך לפני רגע טען כי סבל מנחת זרועה ולשונה של רעייתו "התקשה לדבר מרוב
19 התרגשות". אכן מי יידע דרך גבר בעלמה ואשה בבעלה.

20
21 דומה כי גם בית הדין ביקש שלא לאבד את ההזדמנות שנקרתה לפניו לבנות חורבה
22 מחורבות ירושלים כמאמר חז"ל על המשמח חתן וכלה (ברכות ו, ב) ומיהר לשלוח
23 הצדדים לטיפול המיומן של יחידת הסיוע הצמודה לבית הדין על מנת לכונן מחדש
24 את שלום הבית שבין הצדדים. וכך כתב מותב בית הדין –

25
26 "בדיון שהתקיים היום במעמד הצדדים וב"כ האישה, הודיעו
27 הצדדים שהם מעוניינים בנסיון נוסף לשקם את הבית בסיוע
28 של יחידת הסיוע. ביה"ד הפנה את הצדדים ליחידת הסיוע
29 בהחלטה נפרדת.
30 התיק ישאר פתוח למשך חצי שנה, ואם תהיה חוסר פעילות
31 בתקופה הנ"ל, התיק ייסגר"

32
33 ההתפכחות

34
35 4. ביום 28/12/16, כשבוע אחר המאורע הנזכר, באה ההתפכחות. המשיב
36 הגיש בקשה לביטול הפניה ליחה"ס, בטענה כי הופעלו עליו לחצים ומניפולציות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 ריגשיות להסכים לפנייה זו, זאת אחר שלדיון הופיעה חתנה של בתו, אותו ראה
2 לראשונה אחר שכלל לא הוזמן לחתונת בני הזוג, בעטייה של המערערת. כעבור זמן
3 אף הוסיף ועתר לתיקון הפרוטוקול בטענה שדברים שנכתבו בו יש בהם להטעות
4 את הקורא שכן הם נאמרו מחמת ההתרגשות הרבה שאחזה בו אותה עת ואין
5 הכתוב דומה לכוונת הדברים.

6

7 וכך כתב, בין השאר, בבקשתו אשר אינה מותירה ספק כי אותו רגע קצר של אהבה
8 ותקווה חלף ונגוז –

9

10 "אותה אישה הטוענת לאהוב היא שקרנית, מניפולטיבית,
11 תאוות בצע ונקם ופועלת מתוך שיקולים זרים ואינטרסים
12 מובהקים. לאור זאת אני מבקש לבטל את ההפניה ליחידת
13 הסיוע ולממש את הגט שאושר לי על ידי הדין הרבני. אין
14 לי כל רצון בסיוע של אף אחד שום דבר לא ישנה את האישה
15 ששנים אומרת דבר אחד ועושה את היפוכו. בחשיבה צלולה
16 אני מבין שאם אהיה עמה אהיה בסכנה ממשית שכן האלימות
17 נגדי לא פסקה מעולם, הקללות וחוזר וצף בראשי הודאתה
18 בפניי שהיא חשבה לרצוח אותי..."

19

20 והבאנו אך גרגיר מן ההר של בקשתו זו על מנת שלא יִכָּבֵד ויִכְמָר ליבו של הקורא
21 יתר על המידה.

22

23 בית הדין האזורי מסרב להורות בשנית על חיוב בגט

24

25 5. ביה"ד העביר את בקשתו של המשיב לתגובת המערערת וקבע, אחר קבלת
26 תגובתה, בה ציינה כי היא מעוניינת בשלום בית, כי ככל שהאישה אינה חפצה עוד
27 בגט – על המשיב להגיש תביעת גירושין נוספת שכן השתנו הנסיבות מאז פסיקת
28 החיוב בגט עת שני הצדדים לא חפצו זה בזו. וכך כתב בית הדין בהחלטתו מיום
29 – 4.1.17

30

31 "יצויין כי פסק הדין לגירושין שניתן בעבר ניתן בשל הנסיבות
32 שהיו נכונות לזמן מתן פסק הדין, ששני הצדדים לא רצו זה
33 בזו, כפי שצויין בפסק הדין.

34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 לאור הנסיבות החדשות, כפי שמופיע בפר' הדיון מתאריך
2 21.12.16 ביה"ד אינו רואה לנכון לקבוע מועד לסידור גט ללא
3 הסכמת הצדדים. לפיכך ביה"ד מחליט לשלוח את בקשת הבעל
4 לקביעת מועד לסדור גט לתגובת האישה. לאחר קבלת תגובת
5 אישה, במידה ותסכים לסדור הגט, יקבע ביה"ד מועד לסידור
6 גט. במידה ותתנגד האישה לסידור הגט בזכות הבעל להגיש
7 תביעה חדשה לחיוב האישה בגט עם עילות חדשות"

8
9 המערערת, למותר לציין, התנגדה לסידור הגט אחר שטענה כי בת זוגו של המשיב
10 מטה את דעתו כנגד שלום הבית בו חפץ אף הוא.

11
12 הרי לנו - היה פסק דין לחיוב בגירושין ואיננו, בטל ומבוטל לא שריר ולא קיים עוד.

13
14 6. מעת שכך הגיש המשיב תביעה נוספת לגירושין ואולם זו נדחתה בחודש
15 3/17 (מוצג 8 למוצגי המערערת). נביא מקצת מהחלטת בית הדין הרבני -

16
17 "בדיון שהתקיים היום במעמד הצדדים וב"כ, האישה נחקרה
18 ע"י הבעל וכמו"כ הצהירה נחרצות שמעוניינת שבעלה יחזור
19 הביתה באופן מידי. לדבריה, ניתן לעבור טיפול שיקומי תוך
20 כדי חזרתו הביתה. לדברי האישה, הבעל שבוי בידי המאהבת
21 שלו וקשה לו לפרוש ממנה, אך על אף הכל, האישה הצהירה
22 שמעוניינת בשלו"ב בלבד. כמו"כ האישה הוסיפה שמיד לאחר
23 הדיון האחרון הם נפגשו בבית קפה ושוחחו בניהם על
24 האפשרות לחזור לשלו"ב.
25 יש לציין שהבעל בסופו של הדיון הצהיר אף הוא שבמהלך
26 הפגישה הנ"ל בבית הקפה הבטיח לאישה שיחזור אליה
27 לשלו"ב לאחר הגט.
28 לאחר שמיעת הצדדים וב"כ, מחליט בית הדין לדחות את
29 תביעתו של הבעל לגירושין"

30
31 למעשה בית הדין אינו מפרט עד תום את טעמיו לדחיית תביעת הגירושין, ויש
32 להניח מתוך הדברים הנזכרים כי הדחייה נעשתה כיוון שהמשיב אמר בשלב כזה או
33 אחר שרצונו בשלו"ב ומתוך שכך לא מצא בית הדין עילת גירושין ממשית שניתן
34 להיאחז בה לצורך פירודם של בני הזוג.

35 מכל מקום, ידיו של המשיב לא רפו, והוא טרח והגיש תביעה גירושין נוספת, אלא
36 שגם זו נדחתה ע"י בית הדין הרבני בחודש 9/17, אשר קבע כי הבעל יוכל להגיש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 תביעה רק אם יהיו בנמצא עילות חדשות (ראו מוצג 11 למוצגי המערערת). באותה
2 החלטה ציין בית הדין, בין השאר, כי –

3 "באשר לטענת ב"כ הבעל כי ביה"ד האזורי מחוייב להחלטת
4 ביה"ד הגדול שחייבה את הגירושין, יצוין כי בהחלטת ביה"ד
5 האזורי מתאריך 4.1.17 פורט ונומק כי בשל הנסיבות החדשות
6 שאירעו לאחר החלטת ביה"ד הגדול, החליט ביה"ד האזורי
7 לדחות את תביעת הגירושין"

8

9 בחודש 6/19 הוסיף בית הדין ודחה את בקשתו של המשיב לחיוב המערערת בגט
10 כיוון שלא הוצגו לפניו עילות חדשות לגירושין (ראו מוצג 12 למוצגי המערערת),
11 ובלשון בית הדין -

12

13 "לאחר שמיעת דברי ב"כ הצדדים, ביה"ד מחליט לדחות על
14 הסף את תביעת הבעל לגירושין, מהנימוק להלן –
15 החלטת ביה"ד בתאריך 29.3.17 המפרטת את השתלשלות
16 העניינים והאירועים לפיכך הוחלט לדחות את תביעת הבעל
17 לגירושין, ומאז החלטה זו לא היו נסיבות חדשות המצדיקות
18 תביעה חדשה לגירושין.
19 מודגש כי בהחלטות ביה"ד מתאריכים 4.1.17 ו 29.3.17 –
20 הובהר לבעל כי בזכות הבעל להגיש תביעת גירושין רק אם
21 יהיו לבעל עילות חדשות לתביעתו.
22 הן בכתב התביעה החדש שהגיש הבעל בתאריך 15.6.17 והן
23 בדיון שהתקיים היום (6.9.17), הודיע הבעל וב"כ... כי אין
24 נסיבות חדשות או עילות חדשות לתביעת הבעל לגירושין מאז
25 החלטת ביה"ד שניתנה בתאריך 29.3.17.
26 באשר לטענת ב"כ הבעל כי ביה"ד האזורי מחוייב להחלטת
27 ביה"ד הגדול שחייבה את הגירושין, יצוין, כי בהחלטת ביה"ד
28 האזורי מתאריך 4.1.17 פורט ונומק כי בשל הנסיבות החדשות
29 שאירעו לאחר החלטת ביה"ד הגדול, החליט ביה"ד האזורי
30 לדחות את תביעת הגירושין.
31 לפיכך פוסק ביה"ד כדלהלן – א. תביעת הבעל לגירושין נדחית
32 על הסף..."

33

34 וכך מוצא עצמו המשיב, לטענתו, כשהוא אינו יכול להחליט מקשר הנישואין עם
35 המערערת בה אינו חפץ עוד.

36

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 כאן המקום לציין כי המשיב לא ערער על החלטות בית הדין האיזורי כמפורט מעלה,
2 לטענתו (כפי שהעלה בא כוחו בדיון שהתקיים לפנינו ביום 25.11.20) כיוון שלא היה
3 בידו להפקיד את הערבון הכספי הנדרש להגשת הערעורים.
4 במהלך הדיון שהתקיים לפנינו הוסיפו הצדדים וגילו את אוזנינו כי לא זו בלבד
5 שנדחתה תביעת הגירושין הרי שעומד וניצב על כנו צו למדור ספיציפי אשר ניתן
6 למערערת ע"י בית הדין הרבני ומכוחו היא מתגוררת עד היום בבית הצדדים,
7 והמשיב גר מחוצה לו ואינו יכול לקדם את הליך פירוק השיתוף על מנת לממש
8 זכויותיו הקנייניות. בקשות המשיב לבטל את צו המדור הספיציפי.

9

10

תביעת הנזיקין

11

12 7. מעת שלא צלחה דרכו בבית הדין הרבני, הגיש המשיב, ביום 16.10.17, את
13 תביעתו הנזיקית לבית המשפט לענייני משפחה ובה עתר לחיוב המערערת בפיצוי
14 בשיעור של 500,000 ₪ בשל סרבנותה לקבל הגט ובסך נוסף של 5,000 ₪ בגין כל
15 חודש בו תתמיד בסירובה זה.

16

17 8. בתביעתו טען המשיב כי עזב את דירת הצדדים נוכח סירובה של המערערת
18 לקיים אתו יחסי אישות, השפלתו, רמיסת כבודו, הגשת תלונות שווא נגדו ואף
19 איומים ברצח כלפיו וכן ציין כי אף מטפלת זוגית אליה פנו הצדדים בשנת 2013
20 הבהירה כי אין תוחלת לנישואין.

21

22 לטענתו, ביום 21/12/16, אחר שנדחה ערעורה של המערערת באשר לחיובה בגט,
23 נקבע המועד לסידור הגט. המשיב אשר הגיע ללא ליווי עו"ד להליך מתן הגט,
24 התרגש מאוד לראות שם את חתנו לראשונה. המערערת הפעילה עליו לחץ לעשות
25 ניסיון לפתרון הסכסוך למען משפחתם, והבטיחה כי תשנה את דרכיה. הצדדים
26 הופנו ליח"ס אולם זמן קצר לאחריו כן הבין המשיב כי המערערת אינה כנה
27 בכוונותיה ועתר לביטול ההפניה.

28

29 לטענת המשיב, בית הדין לא נעתר לקבוע מועד נוסף לסידור גט ובכך ביטל, בחוסר
30 סמכות, פסק דין של הרכב אחר.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1
2 לטענת המשיב, טענת המערערת לשלום בית אינה כנה וכל רצונה הוא לקבל חלק
3 גדול יותר מהרכוש - מעבר לזה המגיע לה ע"פ דין, וכן לזכות להטבות כלכליות
4 דוגמת מגורים בדירת הצדדים ללא תשלום דמי שימוש. יתר על כן, הוכח כי
5 המערערת לא עשתה דבר מאז חודש 12/16 על מנת לקדם את סוגית שלום הבית.
6 בשל סירובה של המשיבה לקבל הגט מנוע המשיב מלהנשא לאחרת אף בנישואין
7 אזרחיים מחשש ביגמיה, מצבו הנפשי התדרדר ואף נגרם לו נזק בשל פיטוריו
8 מעבודתו עקב תלונות שווא שהוגשו כנגדו ע"י המערערת.

9
10 9. המערערת טענה, מנגד, כי במסגרת המועד שנקבע לסידור הגט הבהיר
11 המשיב כי כלל אינו מעוניין להתגרש ומתוך שכך הופנו הצדדים ליח"ס.
12 בת זוגו של המשיב היא שהסיתה אותו ומסכלת את האפשרות לשיקום היחסים.
13 תביעת הגירושין הנוספת של התובע נדחתה והוא אף חויב בהוצאות. מדובר בפס"ד
14 חלוט. לא הוכחה פגיעה באורח חייו של המשיב. הוא מנהל זוגיות יציבה מזה כ 4
15 שנים עם בת זוגו, ומבלה עמה בפומבי, כאשר בכל מקרה בני הזוג לא יוכלו להינשא
16 בנישואים דתיים שכן המשיב כהן ובת זוגו גרושה.
17 אין מקום לחיוב בגין סרבנות גט כאשר אין כל פסק המחייב בגירושין.

18
19 פסק דינו של בית משפט קמא

20
21 10. בפן העובדתי קבע בית המשפט כי המערערת מסרבת לקבל את גטה, שעה
22 שבני הזוג פרודים פיזית מזה כשבע שנים וכי למשיב זוגיות עם בת זוג אחרת מזה
23 כארבע שנים.

24
25 בית משפט קמא ניתח את הפסיקה הנוגעת לתביעות בגין סרבנות גט ומצא כי
26 קיימות שלוש גישות מובילות בסוגיה זו - "הגישה הקפדנית" הדורשת פסק דין
27 המורה על גירושין בדרך של "כפייה" או "חיוב" ובמקרים נדירים "פסק מצווה"
28 כתנאי לפסיקת פיצוי בגין סרבנות, "גישת ביניים" המסתפקת גם בפסק דין
29 ה"מצווה" להתגרש ואף "ממליץ" להתגרש כתנאי מספק להקמת עילה נזיקית, הכול
30 תוך מתן משקל לנסיבות המקרה; ו"גישה ליברלית" המנתקת את העוולה הנטענת,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 והתביעה לפיצוי בגין סרבנות שבצדה, משאלת חיוב בן זוג במתן גט בבית הדין
2 הרבני. גישה מקלה זו רואה במסלול האזרחי של תביעה נזיקית בגין סרבנות גט
3 מסלול עצמאי המנותק לחלוטין משאלת קיומן של עילות הלכתיות למתן הגט.
4 בנדון הילך בית משפט קמא בשבילה של הגישה הליברלית הנזכרת.

5
6 11. בית המשפט מצא שטענות המערערת כי היא חפצה בכנות בשלום בית אינן
7 כנות. המשיבה מודעת לזוגיות שמנהל המשיב מזה מספר שנים. בין הצדדים
8 מתנהלים הליכים רבים וממושכים. כאשר המערערת הודתה שגם עובר למשבר לא
9 התנהלו חיי נישואיהם של הצדדים על מי מנוחות, וכן הודתה המערערת שלא
10 עשתה דבר לקדם את שלום הבית, על אף שהמשיב אינו מצוי בבית שנים רבות.

11
12 בית המשפט קבע כי עסקינן בצדדים הפרודים תקופה ארוכה, כאשר המשיב חזר
13 והביע באופן מפורש את רצונו להתגרש, וכי לא נעשה שום ניסיון ממשי לשלום
14 בית במהלך כל תקופת הפירוד. אומנם סידור הגט שנקבע ע"י בית הדין הרבני לא
15 בוצע בהסכמה ואולם מספר ימים לאחריו כן חזר בו המשיב מהסכמתו ובפועל לא
16 נעשתה מאז שום פעולה של שלום בית, כאשר לאחר מכן נאלץ התובע להגיש
17 תביעות גירושין שנדחו.

18
19 בית המשפט דחה את טענות המערערת, כי המשיב לא נפגע מאי מתן הגט, ומצא כי
20 סירובה של המערערת לקבל את הגט פוגע בחירותו ובכבודו של המשיב, שכבול
21 מזה שנים בנישואין שאין להם כל תוחלת. כך אין הוא יכול להינשא בנישואין
22 אזרחיים עם בת זוגו, אותה מכנה המערערת "פילגש" – היינו היא עצמה מתייחסת
23 לקשר שלו עם בת זוגו כאל קשר בלתי ראוי נוכח היותו נשוי לה.

24
25 בית המשפט קבע כי סירובה המתמשך של המערערת להתגרש מהמשיב וההליכים
26 הרבים שנדרש להם המשיב בבית הדין הרבני בשל כך, הם כשלעצמם מהווים פגיעה
27 ממשית במשיב, וכי המערערת, כאשה סבירה, הייתה צריכה לצפות שהתנהלותה
28 תגרום למשיב נזק נפשי ומתח רב זולת להוצאות הממוניות להן נדרש לצורך ניהול
29 תביעותיו.

30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 בית המשפט הוסיף והבהיר כי גם אם אכן היה פרק זמן של מספר ימים בהם
2 שקל המשיב לשוב לגור עם המערערת, הרי שמדובר בפרק זמן קצר ביותר אשר חלף
3 מזמן ואין בו לאיין את כוונתו המתמשכת להיפרד מעל המערערת. במקרה הנדון
4 מתנהלות תביעות בין הצדדים משנת 2012 כאשר סיומן של חלקן כלל אינו נראה
5 באופן. בית המשפט התרשם כי דרישותיה הרכושיות של המערערת מופרזות
6 וחורגות מחלוקה שווה של הרכוש, ולבד מכך המערערת לא טענה כי עיכוב הגט
7 מצידה הורתו בטענות רכושיות אלא ברצונה לשלום בית, זאת, כאמור, מבלי שהיא
8 עושה פעולה ממשית לקדמו.

9
10 מכלל האמור, הסיק בית משפט קמא כי התקיימו בנדון התנאים המעמידים את
11 עילת הרשלנות.

12
13 13. בכל הקשור לשיעור הפיצוי הראוי מצא בית המשפט להעמידו על סך חד
14 פעמי של 75,000 ₪ תוך שהוא מתחשב בכך שבנדון אין מקום להורות על פיצוי
15 קודם לחודש דצמבר 2016 אז נקבע המועד לסידור הגט בין הצדדים, את העובדה
16 שהמשיב מנהל זוגיות אף טרם מתן הגט, וכן את העובדה שהוא עצמו הסכים
17 לניסיון שלו"ב במועד סידור הגט.

18
19 בית המשפט לא מצא מקום להוסיף ולקבוע פיצוי חודשי עתידי בהעדר תביעת
20 גירושין פתוחה כיום.

21 בית המשפט הוסיף וחייב את המערערת בהוצאות משפט בסך של 15,000 ₪.

22
23 מכאן הערעור.

24
25 תמצית טענות המערערת

26
27 14. הכלל של כיבוד הערכאות מחייב את דחיית תביעת המשיב שכן מעת שאין
28 עילה וחיוב לגירושין ולא ניתן כלל פסק דין לגירושין לא יכולה לקום עילה נזיקית
29 בגין סרבנות גט. כך בהעדר פסיקה המחייבת בגט לא קמה עילת הפרת חובה
30 חקוקה כשם אין לדבר על עוולת הרשלנות שהרי מעת שנפסק כי על המערערת
31 לקבל את הגט היא התייצבה לקבלתו ואולם מעת שנקבע כי השתנו הנסיבות אין
32 היא מחויבת עוד בקבלתו אלא אם כן יורה לה כן בית הדין הרבני.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

- 1
2 15. שגה בית המשפט בהתעלמו מכך שהמשיב עצמו הסכים להליך שלום בית
3 וכי פסק הדין המחייב גט בוטל ואינו עומד עוד.
4
5 16. האישה אומנם אינה מעוניינת להתגרש ואולם היא לא סירבה להתגרש,
6 ראייה שלמועד שנקבע לסידור הגט היא התייצבה כנדרש והמשיב הוא זה שביקש
7 שלא לקיים את פסק הדין למתן הגט, כך שלא ניתן לתלות בה כל עוולה, היא
8 מעולם לא פעלה כנגד הוראת בית הדין בית המשפט.
9
10 17. שגה בית המשפט בקבעו כי טענות האישה לשלום בית לא הוכחו שכן אין
11 הוא מוסמך לדון בתביעות שעניינן שלום בית.
12
13 18. לחלופין שגה בית המשפט בקביעת שיעור הפיצוי, תוך התעלמות מכך
14 שהמשיב הוא זה שלא רצה להתגרש בדיון מיום 21.12.16, המשיב חי בפועל עם בת
15 זוג, כך שלא הוכחה פגיעה ממשית בחופש שלו להתקשר במערכת יחסים זוגית עם
16 אחרת, המשיב אף לא הגיש ערעור על פסקי הדין של בית הדין הרבני הדוחים את
17 תביעות הגירושין הגיש.
18
19 תמצית טענות המשיב
20
21 19. פסק הדין המחייב את האישה במתן גט - שריר וקיים, ומותב רבני אחר לא
22 היה מוסמך כלל לבטלו. וכך, מבלי שדבר השתנה במערכת היחסים הכבויה של
23 הצדדים, מוצא עצמו המשיב כשהוא מנוע מלהתגרש ולפתוח בחיי נישואין חדשים
24 עם מי שהוא חפץ לחיות עמה.
25
26 20. הטענה כאילו המערערת אינה מסרבת לקבל את גטה, אף כי אינה מעוניינת
27 להתגרש, היא טענה מתחכמת שיש לדחותה. לולא סרבנותה לא הייתה נדרשת
28 המערערת כלל לחיוב הערכאה הרבנית למתן גט.
29
30 21. אומנם ע"פ תקנה קכח לתקנות הדיון בבתי-הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג
31 רשאי ביה"ד לסתור פסק דין ואולם זאת אך ורק כאשר מדובר בפסק דין שניתן על
32 ידו, בנדון ההרכב שנתן את פסק הדין בביה"ד האזורי הוא הרכב שונה מההרכב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

- 1 אשר דן בעניינם של הצדדים לאחרי כן ואשר הורה על הגשת תביעת גירושין חדשה.
2 מה גם שהרכב שכזה אינו יכול לבטל את פסק דינו של בית הדין הרבני הגדול.
3
4 22. גם אם תתקבל עמדת המערערת כי פסק הדין המחייב בגט אינו עומד עוד
5 על כנו הרי שאין בכך לשלול מסמכותה של הערכאה האזרחית לפסוק בתביעה
6 נזיקית שעניינה סרבנות גט. לא הרי סרבנות הגט כהגדרתה ההלכתית כהגדרתו
7 האזרחית של דיבור זה, המתאימה לשימוש בעילה נזיקית.
8
9 23. לא נפלה כל טעות בהערכת בית משפט קמא את נזקיו של המשיב כתוצאה
10 מסרבנותה של המשיבה.
11
12 להלן נדון בטענות הצדדים.
13 על עילות גירושין ולשונות פסקי הדין המורים על גירושין
14
15 24. בשנים האחרונות, נדון נושא פסיקת פיצויי נזיקין בגין סרבנות גט בבתי
16 המשפט למשפחה ובערכאות המחוזי, חדשות לבקרים. תופעת סרבנות הגט, הוכרה
17 ככזו המקימה עילת תביעה נזיקית, הנופלת בגדרי עוולת הרשלנות, הפרת חובה
18 חקוקה, ויש אף הגורסים כי ראוי להכיר בה כ"עוולה חוקתית" בשל הפגיעה
19 בעקרונות חוק יסוד כבוד האדם וחירותו העומדת בבסיסה. ודוק, הפסיקה הכירה לא
20 רק בזכותן של נשים להיפרע בגין נזקיהן כתוצאה מסרבנות הבעלים למתן גט, אלא
21 גם בזכותם של גברים אשר נשותיהם מסרבות להיפרד מעליהם, להיפרע מהן בשל
22 נזקי סרבנותן, אף שהשלכות סרבנותו של הבעל חמורות לאין שיעור מהשלכות
23 סרבנות האישה (כגון בשל העדר אפשרות להביא צאצאים בשל כתם הממזרות
24 שיוטל בהם ועוד, וראו, כדוגמה, עמש (חיפה) 23464-10-09 - א' ש' נ' ד' ש', (2011);
25 תמש (ירושלים) 18561/07 - ש' ד' נ' ד' ד', (2010); תמש (ירושלים) 21162/07 - פלוני
26 נ' פלונית, (2010) ועוד רבים אחרים)
- 27 הפסיקה קבעה, כי עצם קיומה של מערכת נישואין בין הצדדים, מקימה חובת
28 זהירות מושגית, כאשר סטייה מאמות המידה המקובלות של ההתנהגות בהתאם
29 לאותה חובת זהירות, עלולה להביא לחיוב בנזיקין (ראו, כדוגמה, תמ"ש (תל-אביב-

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 יפו) 24782/98 - נ.ש.נ' נ.י., (2008); תמ"ש (ירושלים) 18551/00 - ק. ס. נ' ק. מ., (2004);
2 תמ"ש (ירושלים) 20673/04 - ב. מ. נ' ב. ה. א., (2008)).

3
4 25. נציין כי מנגד לפסיקה המכירה בתביעת הנזיקין בגין סרבנות גט, פסיקה
5 המקנה, לכאורה, לבית המשפט את הסמכות לקבוע את אמות המידה הראויים
6 להתנהלות בין בני זוג בתא המשפחתי, עומדת פסיקת בית המשפט המבירה כי
7 אפשר שהתנהגות לא ראויה מהפן המוסרי בין בני זוג לא תוכר כעילה נזיקית, כך
8 נפסק ע"י בית המשפט העליון כי בגידת בן זוג במשנהו לא תשמש כשלעצמה כעילה
9 נזיקית וזאת כיון שאין זה ראוי שבית המשפט יכניס ראשו ורובו לתוך קרביו של
10 התא המשפחתי ויכוון את אופן התנהלותו הראוי והרצוי. כך מצאנו את דבריו של
11 כב' הש' א. ריבלין בעניין ע"א 5258/98 פלוני נ' פלוני (2004) –

12 "בן הזוג המתעתע, הנואף, המפרק קשר ללא הצדקה, ראוי
13 אולי לגנאי מוסרי, דתי או חברתי, אך הנפגע ממנו יתקשה
14 למצוא תרופתו במשפט" (שם, פסקה 15).

15
16 וכב' הש' י. עמית בעניין ע"א 8489/12 - פלוני נ' פלוני, (2013) הרחיב והעמיק בדבר –

17
18 "ראוי לציבור המתדיינים בארצנו, אשר הולך וגדל עם השנים,
19 להפנים כי ההליך המשפטי אינו תרופה לכל מכאוב. קשה
20 להלום כי בשם ההגנה על הפרטיות ושמירה על המרקם
21 המשפחתי, המשפט ייכנס ברגל גסה למרחב הפרטי-אינטימי
22 ביותר של בעלי הדין, במסגרת הליך משפטי שפגיעתו בפרטיות
23 עלולה להיות אף קשה מהפגיעה בפרטיות מושא התביעה. עצם
24 האפשרות להגיש תביעה מעין זו שבפנינו, עלולה לתמרץ את
25 הצד הנבגד לאסוף ראיות בדרכים פסולות לצורך הגשת תביעה
26 כנגד צד שלישי, וכתב התביעה שבפנינו אך יוכיח... קיצורו של
27 דבר, כי טעמים חזקים שבמדיניות משפטית שוללים לטעמי
28 הכרה בניאוף כעילה נזיקית או חוזית, הן בין בני הזוג בינם
29 לבין עצמם והן בין מי מבני הזוג לבין צד שלישי. לצד האינטרס
30 החשוב של שמירה על התא המשפחתי, יש לזכור כי אנו
31 עוסקים בתחום המעוגן בחיי הרגש. בגידה לחוד, ותוצאות
32 ממוניות לחוד"

33
34 26. ודוק, איננו באים לומר כי הדברים שווים, שהרי בגידה מהעבר האחד
35 וסרבנות גט מהעבר השני - זה בזה לא יגעו, ונקל להבין החילוק שבין הדברים,
36 בעיקר בכל הקשור למהות הנזק שמתיר אחריו כל אחד ממעשים אלו, ועל אף שכך

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 הבאנו הדברים על מנת שיושם על לב כי בכל הקשור לענייניו של התא המשפחתי
2 לא תמיד יגבר הפן המוסרי ויטה את מאזני המשפט שכן לדברים פנים רבות
3 והזהירות הנדרשת בבחינת מהלכים והילוכים בתא המשפחתי מכתובה לערכאה
4 השיפוטית לא אחת להסיר ידיה מאותה סחרחרה של עניינים משפחתיים אשר בני
5 הזוג מבקשים לשאוב את בית המשפט לתוכה.

6 אחר הערה זו נבוא ללב העניין.

7
8 27. כידוע סוגיית הגירושין של יהודים נתונה בסמכותו הייחודית של בית הדין
9 הרבני (סע' 1 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) התשי"ג-1953) ומתוך שכך
10 הוא זה הקובע את גורל הגירושין, עיתויים ואופן ביצועם, לערכאה האזרחית אין
11 דריסת רגל בעניין זה. לכאורה עסקינן בשתי מלכויות אשר האחת אינה נוגעת
12 ברעותה, אלא שאין המעשה שווה אל הנראה, ואפשר שמעשה של הערכאה
13 האזרחית ישפיע בדרך כזו או אחרת על מעשה הגירושין, כך, כדוגמה, חיוב בן זוג
14 בעילה נזיקית אזרחית בשל סרבנות גט, אפשר שישליך על כשרותו של הגט ויגרום
15 לעישויו ופסילתו, כפי שנרחיב ונבהיר להלן.

16
17 28. ושוב עלינו להבהיר מספר מושגים העומדים בבסיס הדיון לו אנו נדרשים
18 (עמדתי על הדברים באריכות לפני כ - 14 שנה בפסק דיני בעניין תמ"ש (כ"ס)
19 19480/05 פלונית נ. עזבון המנוח פלוני ז"ל (2006) והמבקש להרחיב יעיין שם).

20 האחד – הצורך בעילת גירושין מוכרת בדין לצורך פסיקת הגירושין.

21 השני – מהות הלשוניות השונות בהן נוקט בית הדין בעת מתן פסק דין לגירושין
22 ע"פ ההלכה היהודית, בהעדר הסכמה להתגרש, נדרש בן הזוג המעוניין בפירוד
23 להוכיח קיומה של עילת גירושין המוכרת בדיני ישראל ובהלכה היהודית. נאמר על
24 דרך הקיצור כי על דרך הכלל, עילות של "חוסר התאמה" או מאיסה סתמית אחד
25 בשני, אינן מהוות כשלעצמן עילות גירושין מספקות לפיהן אחד מבני הזוג יחויב
26 במתן גט למשנהו (רוצה לומר לא תמיד אוחד בית הדין בגישתם המקילה של רבינו
27 ירוחם, רבי חיים פלאגי ועוד אותם הזכרנו לעיל). נאמר על דרך הקיצור כי ברבות
28 הימים נפלה מחלוקת בין הפוסקים באלו מקרים ניתן לכפות בן זוג ליתן גט ויש
29 הסוברים כי רק במקרים בהם מצוין בתלמוד במפורש הביטוי "כופים אותו" ניתן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 להורות על כפיית הגט, כאשר במקרים אחרים יש לאמץ דרכים קלות יותר על מנת
2 שיתרצה בן הזוג לתת את הגט למשנהו, דרכים אלו כונו "הרחקות דרבינו תם", על
3 שם אותו חכם מגדולי בעלי התוספות שתיקנם בספרו "ספר הישר", ואשר עיקרם
4 הפעלת לחץ שאינו גופני על המסרב לתת גט, כגון בדרכי נידוי והחרמה (ראו באשר
5 לסוגיה זו - ר' שבתי כ"ץ, בספרו "גבורת אנשים" סימן מ"ט; שו"ת חת"ם סופר,
6 חלק ג', אה"ע א' סי' קט"ו; ספר הישר, שו"ת סימן כ"ד; וכן א' בארי, הרחקות
7 רבינו תם, שנתון המשפט העיברי י"ח-י"ט (תשנ"ב-תשנ"ד) 65, 73-74)

8
9 29. וכאן אנו מגיעים למושג השני אותו ראוי להבהיר ואשר רמזנו לו בדברינו
10 לעיל – לשונות פסק הדין בתביעת גירושין.

11
12 בשל המחלוקת בין הפוסקים באשר למקרים העולים כדי עילה המצדיקה כפיית גט,
13 נוהגים בתי הדין לעשות שימוש בארבע לשונות הוראה שונות ביחס לגט – כפייה,
14 חיוב, מצווה והמלצה. נעמוד על טיבן -

15 בדברי הפוסקים בימי הביניים אנו מוצאים אך ורק שתי דרגות של הוראה למתן גט
16 – "כפיה" ו"חיוב". ה"כפיה" התייחסה למקרים בהם צוין מפורשות במשנה או
17 בסוגיות התלמודיות הביטוי – "כופין אותו", ואילו "חיוב לגרש" נפסק באותם
18 מקרים בהם השתמשו המקורות הקדומים בביטוי – "יוציא וייתן כתובתה". כיום
19 בתי הדין הרבניים בישראל נוקטים אף בלשון – "המלצה לגרש" או "מצווה ליתן
20 גט" וכיוצ"ב כאשר משמעות הפסק היא כי המקרה אינו נופל לרשימת המקרים
21 המפורטת בתלמוד בהם יש לכפות או לחייב, והשימוש בלשון זו נועד להדריך או
22 להבהיר למתדיין כי דעת חכמים אינה נוחה מהתנהגותו וכי ראוי שיגרש אשתו.
23 מטעם זה אין בית הדין הרבני נוקט במקרים מעין אלו בסנקציות המפורטות בחוק
24 (למרות הוראת החוק הברורה המאפשרת לו לעשות כן) שכן הטלת סנקציות
25 במקרים אלו עלולה להפוך הגט - למעושה.

26
27 לעניין זה של לשון פסק הדין בתביעת הגירושין חשיבות רבה, עליה נעמוד להלן –

28
29 30. מעת שנקבע בפסיקה כי תביעה נזיקית שהורתה בסרבנות היא בסמכותה
30 של הערכאה האזרחית, היינו בית המשפט לענייני משפחה (וראו, כדוגמה, תמ"ש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 (ירושלים) 3950/00 - פלונית נ' פלוני ואח' (2001); תמ"ש (י-ם) 9101/00 פלוני נ. פלונית
2 (2001); בתמ"ש 19270/03 כ.ש.נ. כ.פ. (2005) ורבים אחרים) נוצרה ממילא נקודת
3 חיכוך בין הערכאה האזרחית לזו הרבנית שעניינה בחשש שעצם הגשת תביעה
4 עלולה ליצור מעמסה כספית על בן הזוג הסרבן שתביא לעישוי הגט אשר נתינתו
5 היא בסמכות הערכאה הרבנית וזאת נוכח פסיקה הלכתית הרואה גם באיום
6 בתביעה כספית משום סנקציה הפוגמת ברצונו החופשי של נותן הגט. כך כדוגמה,
7 מצאנו בתשובות הרשב"א הרואה אפילו באיום של הגשת תביעה כספית (אף טרם
8 הגשתה) כאיום ה"מעשה את הגט" –

9 "כל שיש ספק בידו לעשות אותו עונש ומפחידו, הרי זה אונס,
10 ולא אמרינן בכי הא עביד איניש דגזים ולא עביד (= כאשר יש
11 בידו לאונסו ומפחידו בדבר זה נחשב עונש ולא אומרים
12 לפעמים אדם מגזים ומאיים ואינו עושה) "שו"ת הרשב"א א,
13 תתפ"ג וכן ראה שו"ת הרשב"א ב, רע"ו, אשר לעצם התביעה
14 הכספית כעניין הפוסל את הגט ראו - שו"ת בצלאל אשכנזי
15 ט"ו; שו"ת שם אריה צ"ד, שו"ת יריעות שלמה כ"ב' תיק
16 מב/1530 פד"ר ט"ו 145, 172-173; תיק 224/תשנ"ג פד"ר ט"ז
17 (260,264-270)

18
19 על הבעייתיות בחיוב סרבן גט בפיצוי כספי עמד, כדוגמה, הדיין הרב אריאל לביא
20 במאמרו סידור גט לאחר חיוב הבעל בפיצוי כספי לאשתו, תחומין כ"ו, עמ' 160 בכתבו:

21
22 "גט הניתן בעקבות כפייה שהופעלה על הבעל שלא כדין,
23 נחשב כגט המעושה שלא כדין, ואינו גט. כך נפסק בשו"ע אה"ע
24 קלד, ה וכן בסעיף ז שם, ובבית-שמואל שם (ס"ק י) כתב
25 שהלכה היא כדעת רוב הראשונים, שהגט בטל מהתורה. כך
26 הדין בין שאנסוהו באונס הגוף, ובין שכפוהו באמצעות הפסד
27 ממון, כמו שכתב הרשב"א (שו"ת ח"ד סי' מ) בשם
28 הראב"ד...וכך כתב בבית-אפרים (אה"ע תניינא סי' עג): "לדעת
29 רוב הפוסקים, אונס ממון הוי אונס, והגט בטל אף בלא
30 מודעא." וכן בשבט-הלוי (ח"ה סי' רי): "וכבר יצאה הלכה לכלל
31 ישראל שאונס ממון, נקרא גם כן אונס". (הדגשות שלי - צ.ו.)

32
33 ומוסיף שם הרב לביא ומתאר את חומרתה של הבעיה בפסיקה נזיקית כנגד בעל
34 שלא מגרש את אשתו:

35
36 "בנסיבות שהופעלו כנגד הבעל אמצעי כפייה לתת גט, גם אם
37 יבקשו בני הזוג בביה"ד לסדר גט "בהסכמה", אין לסדר את

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 הגט אלא לאחר שיבוטלו אמצעי הכפייה. גם אם האשה לא
2 נקטה פעולות מעשיות לגביית הסכום שנקבע בפסק הדין, הרי
3 כל עוד פסה"ד שריר וקיים וניתן להוציאו לפועל, נידון הבעל
4 כאנוס. במקרה זה יש להורות כפי מסקנת תשובת שבט-הלוי
5 הנזכרת, שיש להביא לביטול פסה"ד המחייב את הבעל
6 בתשלום"
7

8 ובדומה כתב הדיין הרב שלמה דיכובסקי (חבר בית הדין הגדול לשעבר), במאמרו
9 צעדי אכיפה ממוניים כנגד סרבני גט, תחומין כ"ו, עמוד 173 (התשס"ו) –

10 "קיימת בעיה הלכתית קשה באכיפת גרושין ע"י רשות חילונית,
11 וגם בעיה משפטית, שכן "עוניי גרושין ונשואין" נמסרו ע"י
12 המחוקק במדינת ישראל לסמכותו היחודית של בי"ד רבני.
13 אכיפת גרושין גם היא חלק מעוניי גרושין, ואין לבית משפט או
14 לרשות אחרת שאינה בית דין רבני, לעסוק בדבר...א. נקיטת
15 צעדי אכיפה ישירים או עקיפים, שנועדו לזרז את סידור הגט,
16 הם עניין לבית דין רבני בלבד, כפי שסידור הגט נעשה בו ב.ב.
17 ראוי שיבוא תיקון מפורש לחוק לקיום פסקי דין של גירושין,
18 שיאפשר לבתי הדין להטיל סנקציות ממוניות, כולל פסיקת
19 נזיקין. בתי הדין יעשו בזה שימוש מושכל במינון הנכון ובמקום
20 הנכון. ג. מסירת הנושא לבתי המשפט עלולה ליצור בעיה קשה
21 בכשרות הגט" (הדגשה שלי – ו.צ.)
22

23 31. עיננו הרואות, פסיקת פיצויי נזיקין ע"י בתי המשפט המחייבת את הסרבן
24 לפצות את בן זוגו בשל סרבנותו עלולה להוות "גורם מכשיל" להמשך הליך
25 הגירושין בין הצדדים, וכך הוא באשר לעצם הגשת תביעה מעין זו. כאשר עיקר
26 הבעיה, בעיה אשר לרוב בתי המשפט התעלמו ממנה לחלוטין, היא לא רק עצם
27 הפלישה של הערכאה האזרחית לגדרי סמכותו של בית הדין, אלא סוגיית כשרותו
28 של הגט. לרוב ראו עצמם בתי המשפט מתעסקים בתביעה כספית וזהותו
29 לבתי הדין למצוא פתרונות ראויים באשר לכשרותו של הגט, מתוך הנחה שיש
30 ב"ארגז הכלים" ההלכתי תרופות לכל מהמורה ומעקש. יתר על כן, בתי המשפט
31 הבהירו לא אחת לבעל הדין כי בתביעתו הוא מסכן את כשרותו של הגט העתידי
32 ומעת שבעל הדין ביקש להמשיך בתביעה אחר שחשש זה הובא לשימת ליבו, ראו
33 עצמם בתי המשפט פטורים מעיסוק בגורלו של הגט.
34

35 אחר שעמדנו על ההשקה וההשלכה שיש לפסיקת בתי המשפט האזרחית על פסיקת
36 בתי הדין בסוגית הגט נבוא אל השאלה לה אנו נדרשים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

תביעה נזיקית בגין סרבנות גט – מחלוקת המלומדים

32. בצד בתי המשפט התלבטו מלומדים רבים בסוגיית התביעה הנזיקית בגין סרבנות גט אל מול סמכותה הייחודית של הערכאה הדיינית לדון בענייני גירושין, ונמצאו לדבר כמה וכמה גישות אשר נביא את העיקריות שבהן. הראשונה, עמדת המלומדים י. קפלן ור. פרי, השנייה, עמדת המלומדת י. ביטון והשלישית, עמדת המלומד ב. שמואלי, כל מלומד ומאמרו כל מלומד ודעתו.

המלומדים קפלן ופרי במאמרים על אחריות בנזיקין של סרבני גט, עיוני משפט כח-773 (2005) 870 סבורים כי אין לנתק את הסוגיה הנזיקית אזרחית מהקשרה בדיני המשפחה לפיכך יש ליצור הסדר מיוחד לתביעה הנזיקית בשל החשש מגט מעושה, הסדר שלא קיים היום בדיני הנזיקין, עיקרו של ההסדר בסיוג תביעה נזיקית בשל סרבנות גט בשני עניינים – האחד, הטלת מגבלה על סכום התביעה באופן שלא יהווה סיכון ממשי לעישוי הגט, השני, התניית הגשתה של התביעה בקיומו של פסק דין לגירושין בו דרגת החיוב היא לפחות בדרגת חיוב או כפייה (להבדיל מ"מצווה" או "המלצה") ובוודאי שיש לשלול הגשת תביעה שכזו כאשר אין כלל פסק דין רבני לעניין הגט.

המלומדת ביטון במאמרה, אשר שמו מעיד על כך שזווית המבט שלה מופנית לעניינין של מסורבות הגט להבדיל ממסורבי הגט – עניינים נשיים, ניתוח פמיניסטי והפער המסוכן בניהם – מענה ליחיאל קפלן ורונון פרי, עיוני משפט כח-902 (2005) 871, מתרעמת על הגישה הנזכרת ההופכת לטעמה את התביעה הנזיקית לשפחתם של דיני המשפחה. לטעמה הגישה שמציגים קפלן ופרי פוגעת בזכות האישה לבחור אם למצות את זכויותיה הנזיקיות, גם אם פירוש הדבר שלא תוכל להתגרש בעתיד נוכח עישויו של הגט, ביטון מציעה אינטרקציה אחרת בין מערכות הדינים, כזו שתוביל לשינוי "דיני המשפחה הדכאניים", כלשונה, באמצעות לחץ שיופעל מכיוון דיני הנזיקין והערכאות האזרחיות. מילים אחרות, ביטון רואה בסכנת עישוי הגט יתרון ולא חסרון שכן –

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1
2 "...ייתכן בהחלט שסכנת עישוי כללית של גיטין שיעמידו
3 התביעות הנזיקיות יניעו את בתי הדין לשנות את עמדתם
4 בנושא ולקבל את העמדה המצדדת בשימוש בעילה זו לשם
5 כפיית גט, ובכלל לאמץ את הדיעות המקילות דווקא בקביעה
6 מהו גט מעושה" (שם, עמ' 896)

7
8 גישה נוספת, הקרובה לפחות בתוצאתה האופרטיבית לעמדתה של מלומדת ביטון,
9 מציג, כאמור, המלומד שמואלי אשר כתב בעניין כמה וכמה מאמרים ואנו נתרכז
10 במאמרו פיצוי נזיקי למסורבות גט, המשפט המכללה למינהל, כרך י"ב, עמ' 285-342.
11 לטעמו של המלומד שמואלי, אשר מסקנותיו דומות למסקנותיה של המלומדת
12 ביטון, אף כי כלשונו גישתו בעלת זווית מבט רחבה מזו המתוארת במאמרה של
13 המלומדת ביטון, שכן הוא אינו משקיף על הסוגיה במשקפיים פמיניסטיות אלא
14 במשקפיים נזיקיות, לסברתו יש לבחון את התביעה הכספית בגין סרבנות גט
15 כתביעה נזיקית טהורה תוך התעלמות מדיני משפחה, מחד, אך תוך שימת לב לתא
16 המשפחתי, מאידך. מתוך שכך לדידו לא זו בלבד שאין מקום להגבלת הפיצוי בגין
17 תביעות שעניינן סרבנות גט אלא שאף איננו נדרשים בהכרח לפסיקה הקובעת את
18 הצורך בגירושין. נביא מלשונו בסיכום מאמרו, אשר גם הוא מתייחס בעיקרו
19 לתביעות אישה כנגד בעלה הסרבן, ומתעלם מהתביעה ההופכית –

20
21 "...תביעה בנזיקין נגד בעל סרבן גט נדונה בבית המשפט
22 לענייני משפחה, ולכן בחינתה צריכה לגזור, באופן טבעי, עיון
23 במטרות דיני הנזיקין, מחד גיסא, וביישוב הסכסוכים כמטרה
24 של בית המשפט לענייני משפחה, מאידך גיסא. על דיני
25 המשפחה להוותר מחוץ לתמונה, לא כמשפיעים ולא
26 כמושפעים. על הפיצוי להיות מלא, וכך תוגשמה כל המטרות
27 הקלאסיות של דיני הנזיקין. הבדל היחיד בין תביעה מסוג זה
28 לתביעה נזיקית בבית משפט אזרחי הוא הצורך להתחשב בכך
29 שמדובר בתא משפחתי, ושהתביעה הוגשה לבית המשפט
30 לענייני משפחה שמטרתו העליונה – יישוב סכסוכים. אם כן,
31 התחשבות עדינה במשפחה (כפי שנעשה בבתי המשפט
32 הפליליים בדיון בעבירות בתוך המשפחה) וכן התחשבות
33 במטרת יישוב סכסוכים במסגרת התביעה הנזיקית – כן; אך
34 הכפפת דיני הנזיקין לדיני המעמד האישי הנדונים בבית הדין
35 הרבני, או נסיון להשפיע על האחרונים באמצעות הראשונים –
36 לא" (שם, עמ' 339).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 בשנת 2011 פרסם פר' שמואלי מאמר נוסף וכותרתו "הדור הבא של תביעות נזיקין
2 בגין סרבנות גט כדי להשיג את הגט ו'כלל האחריות' של קלברדי ומלמד" משפטים מא
3 153 (2011). גם במאמר זה חזר על עמדתו לפיה קיימת הצדקה מבחינת דיני הנזיקין
4 להכרה בתביעת נזיקין שכזו ואין לחסום תביעות שכאלה מראש, אם ניתן להוכיח
5 התרשלות מצד בן הזוג הנתבע וזאת גם במקרה של "העדר מגדלור", קרי העדר
6 החלטה של בית דין רבני לעניין הגט או בדבר חיוב בגט. במאמרו מונה ד"ר שמואלי
7 מספר גורמים להכרה עקרונית בתביעה שכזו (אף ללא חיוב בן הזוג בגט) בנסיבות
8 מסוימות ולאפשר החלה של המתווה הפסיקתי לפיה אי הסכמה למתן גט יכולה
9 לעלות כדי רשלנות, כאשר הוכחתה תאפשר להורות על פיצויי עיגון, גם ללא העדר
10 "מגדלור" בדמות קביעה של בית דין הרבני. כאשר הגורם הראשון הוא חלוף הזמן
11 מאז הפירוד בפועל ופתיחת התיק בבית דין רבני, ובלשונו :

12
13 "צריכה להיות נקודת זמן אובייקטיבית מסוימת שבה, בראיה
14 אזרחית, עצם הסירוב לתת גט - גם אם אין מגדלור בדמות
15 החלטה כלשהי של בית הדין הרבני- שקול להתעללות נפשית
16 וגורם לנזק נפשי, ומכאן שהוא בבחינת רשלנות ואין הבעל
17 יכול להמשיך ולטעון לשלום בית מתוך ציפייה אין סופית
18 שאשתו תחזור אליו, אף אם הוא מאמין בכך באמת ובתמים"
19 (עמוד 232).

20
21 ובהמשך הדברים :

22
23 "אם בני הזוג פרודים בפועל במשך תקופה מסוימת מינימלית,
24 והאחד אינו רוצה לשחרר את האחר, אפשר שהוא ייחשב
25 רשלן, אף שאינו מחויב הלכתית בגט, בדיוק כפי שאפשר
26 שרכוש בני הזוג יחולק מסיבה זו בלבד, גם אם הנישואין לא
27 יותרו" (עמוד 236).

28
29 הגורם השני הוא התנהגות בחוסר תום לב של בן הזוג הנתבע אשר מסרב לתת גט
30 הגם שברור לכל כי הנישואין "פורקו" בפועל, תוך הפנייה לפסיקה אשר קבעה כי
31 נישואי בני זוג מטילה על כל אחד מהם חובה לנהוג בתום לב זה כלפי זו תוך
32 שקיימים יחסי אמון מיוחדים בין בני הזוג. לשיטתו, ניתן להחיל את עקרון תום
33 הלב גם על דיני הנזיקין. רוצה לומר עת ברור שנישואי הצדדים הגיעו לקיצם, כפי
34 שפסקו רבינו ירוחם, ר' חיים פלאגי' ואחרים כמובא בפתיחה, תהא נטייה להכיר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 בעוולת הרשלנות מצדו של הסרבן גם אם אין פסק דין מפורש לעניין זה מבית הדין
2 הרבני. וכלשונו של שמואלי –

3
4 "יש כאן הצעה מאוזנת שאינה חוסמת תביעות כאלה
5 מלכתחילה ומאפשרת להתפתח במסגרת דיני הרשלנות, אך גם
6 אינה מאפשרת הוכחת תביעות כאלה בנקל" (עמוד 253).

7
8 תביעה נזיקית בגין סרבנות גט – פסיקת בתי המשפט

9
10 33. אחר שהצטיידנו בדברי המלומדים, נפנה ונבחן את פסיקת בתי המשפט
11 בסוגיית התביעה הנזיקית בגין סרבנות תוך מתן דגש לסוגיה העומדת לפתחינו,
12 היינו - האם ניתן לחייב בן זוג בגין סרבנותו להתגרש כאשר אין כל פסק דין של
13 הערכאה הרבנית המחייבות לעשות כן ?

14
15 אקדים ואומר כי סוגיה זו טרם הוכרעה בבית המשפט העליון, אשר התייחס אליה
16 אגב אורחא בבע"מ 3151/14 פלונית נ. פלוני (2015), עת נדרש להכריע בשאלה אשר
17 יש לה נקודות השקה לנדון - האם מוסמכת הערכאה האזרחית להגביל את חיוב
18 המזונות של אישה למרות שבית הדין טרם קבע קביעה באשר לסרבנותה. באותו
19 עניין סברה דעת הרוב (כב' השופטים א. רובינשטיין וצ. זילברטל אל מול עמדתה
20 החולקת של כב' הש' ד. ברק ארז), כי בתי המשפט האזרחיים רשאים מכוח עקרון
21 תום הלב לשלול מאישה נשואה את מזונותיה אם התרשמו כי הנישואין הסתיימו
22 בפועל וכי האישה מסרבת לקבל את גטה משיקולים כלכליים בלבד, וזאת גם
23 בהיעדר קביעה של בית הדין הרבני לפיה האישה מחויבת בגט. כב' הש' רובינשטיין
24 הבהיר, כי לא אחת נדרש ביהמ"ש האזרחי לקביעות אגביות הנחוצות להכרעה
25 בסוגיית המזונות ובעניינים הרכושיים שהם בסמכותו הראשונית (סע' 76 לחוק בתי
26 המשפט). לשיטתו, קביעת ביהמ"ש האזרחי לפיה אישה תאבד את מזונותיה משום
27 שהיא "סרבנית גט", אינה מובילה לסיום הנישואין במובנם ההלכתי ואינה חוטאת
28 לעיקרון הכיבוד ההדדי בין הערכאות. בדומה, כב' הש' זילברטל סבר כי השיקולים
29 אותם ביהמ"ש צריך לשקול קודם שישלול מזונותיה של אישה בשל סרבנות גט (גם
30 אם לא ניתן פסק דין הקובע סרבנות זו) הם בין היתר - מהו מקור הסרבנות –

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 האם נקמנות אישית / סחטנות או העדר הגנה כלכלית מספקת, יכולת הקיום
2 השוטף של האישה לאחר הגירושין, גילה וכיוצ"ב.

3

4 34. השופטת ד. ברק ארז אשר הייתה, כאמור, בדעת מיעוט, לעניין סוגיית
5 הסמכות (שכן לעניין התוצאה האופרטיבית – אי קביעת הגבלת זמן לתשלום
6 המזונות בשלב זה - היא החזיקה בדעת הרוב כדעתו של כב' הש' זילברטל באותו
7 עניין), סברה כי אין לבית המשפט סמכות למנוע מהאישה מזונות בשל סרבנות גט
8 כל עוד לא הוכרעה סוגיית הסרבנות ע"י בית הדין הרבני, אצטט מדבריה נוכח
9 חשיבותם לנדון –

10

11 "... כאשר השאלה שבמחלוקת היא האם יש לשלול את
12 זכאותה של האשה למזונות בשל "סרבנות גט" (מבלי
13 ששאלה זו הוכרעה בבית הדין הרבני), לא נכון שבית
14 המשפט לענייני משפחה יעסוק בכך ... יש להשקיף על
15 הדברים גם מן הפרספקטיבה של עקרון הכיבוד ההדדי בין
16 ערכאות... בהתאם לעיקרון זה, מן הראוי שבית המשפט
17 לענייני משפחה ימתין להכרעתו של בית הדין הרבני
18 בעניין. כיבוד הערכאות ההדדי מחייב, כי כל עוד בית
19 הדין הרבני סבור כי תביעת שלום בית של הצד שאינו
20 רוצה להתגרש היא כנה ובתום לב, וטרם הגיעה העת
21 לקבוע כי הנישואין גוועו, אין מקום שבית הדין האזרחי
22 יפסוק אחרת בעוד ההליך בבית הדין הרבני תלוי ועומד.
23 כאמור, ההתייחסות לעקרון הכיבוד ההדדי בין הערכאות
24 היא הכרחית במצב דברים זה, מאחר שטענת הסרבנות
25 לגט לא יכולה לעלות בעלמא מבלי שהבעל אף הגיש
26 תביעת גירושין בבית הדין הרבני... " (הדגשה שלי – צ.ו.)

27

28 אלא שכב' הש' ד. ברק ארז מוצאת לחלק בין הסוגיה הנזכרת, היינו הסמכות לדון
29 בהגבלת מזונותיה של מי שטרם הוכרזה כסרבנית גט, לבין הסוגיה לה אנו נדרשים -
30 הסמכות לדון בתביעת נזיקת בגין סרבנות גט, כאשר זו טרם נקבעה ע"י בית הדין
31 הרבני. ואלו דבריה לעניין זה –

32

33 לכאורה, שאלה משיקה לשאלות שבהן עסקנו נוגעת
34 לאפשרות לקבל סעדים אזרחיים במקרים של סרבנות גט
35 במתכונת של תביעת נזיקין... כאמור, בענייננו, בית
36 המשפט המחוזי הפנה לפרקטיקה זו על מנת ללמוד ממנה
37 על דרך ההיקש, בקבעו כי כשם שסרבנות גט עשויה
38 לשמש עילה לתביעת נזיקין, כך גם יכול בית המשפט
לענייני משפחה להביאה בחשבון לצורך הפחתה (או אף

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 ביטול) של הזכאות למזונות. לשיטתי, היקש זה אינו מובן
2 מאליו כלל ועיקר, ואני סבורה שאין לו מקום... אקדים
3 ואומר כי השאלה באלו מצבים ניתן לזכות בתביעות מן
4 הסוג האמור טרם נדונה בפסיקתו של בית משפט זה, ואף
5 המקרה שבפנינו אינו המקרה המתאים לדון בה ... אציין
6 אפוא בהקשר זה רק כי גם לפי הגישה הגורסת כי הגשת
7 תביעות נזיקין בגין סרבנות גט אינה תלויה בהכרעה
8 קודמת של בית הדין הרבני באשר ל"חיוב בגט", אין מקום
9 לגזור מכך גזרה שווה ולאפשר הליכה בדרך העקיפה של
10 שלילת הזכאות למזונות הנובעים מן הדין הדתי ללא
11 קביעה מוסמכת של בית הדין הרבני בעניין "מות
12 הנישואין". בהבחנה בין שני סוגי התביעה האמורים
13 תומכים מספר טעמים, כמפורט להלן...בעיני, הטעם
14 המרכזי התומך בהבחנה בין המקרים מתמקד בכך
15 שהזכאות למזונות נוגעת, במקרה הרגיל, לקיום השוטף
16 של האשה הזכאית למזונות. על כן, שלילתם עשויה
17 להשפיע על יכולתה להתקיים במובן הבסיסי ביותר, כפי
18 שפורט לעיל. החלטה על שלילת הזכאות למזונות היא
19 אקט קשה יותר בהשוואה לפסיקת פיצויים בגין סרבנות
20 גט (אשר ממילא אף כפופה למערכות הכללים של ההוצאה
21 לפועל בכל הנוגע לאכיפתה תוך הותרת אמצעי קיום
22 לנוגע בדבר). יתר על כן, שלילת הזכות למזונות עלולה
23 להביא את האשה עד פת לחם, ובכך להוביל ל"כניעה"
24 לקבלת גט מטעמים קיומיים...טעם שני להבחנה, פורמאלי
25 יותר אך לא נעדר חשיבות, נובע מן העובדה שתביעות
26 נזיקין בגין סרבנות גט נדונות לפי הדין האזרחי בלבד,
27 בהתאם למבחניה של עוולת הרשלנות, וממילא הסמכות
28 לדון בהן נתונה רק לבית המשפט האזרחי. לעומת זאת,
29 ההכרעה בסוגית המזונות תלויה בקשר הנישואין וניזונה
30 מן הדין הדתי..."
31

32 הרי לנו שכבר בדבריה של כב' הש' ברק ארז נמצא פתח ועילה לקביעת עוולה
33 אזרחית בגין סרבנות גט אף בלא פסק דין המחייב בגירושין. אך יותר מכך –
34 כב' הש' זילברטל, אשר, כאמור, לא הסכים עם עמדתה הנזכרת של כב' הש'
35 ד. ברק ארז באשר לשלילת סמכותה של הערכאה האזרחית לשלול מזונות
36 מאישה גם טרם הכרזתה כסרבנית גט, התייחס לחילוק שהועלה ע"י כב' הש'
37 ברק ארז באשר לסוגיית המזונות וסרבנות הגט והבהיר -

38
39 "הן המשנה לנשיאה והן השופטת ברק-ארז עמדו בקצרה
40 על הסוגיה המשיקה לענייננו – והיא האפשרות לזכות
41 בפיצוי כספי במקרים של סרבנות גט בגדרה של תביעת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 נזיקין ... ואמנם, בשנים האחרונות נבחנים כלים
2 משפטיים והלכתיים שונים במטרה להתמודד עם התופעה
3 הקשה של סרבנות גט, וביניהם האפשרות להגיש תביעת
4 נזיקין נגד הסרבן. בהקשר זה, עמדתה של השופטת ברק-
5 ארז בשאלת הסמכות, כפי שהוצגה לעיל, עלולה, על-ידי
6 היקש אפשרי, להוביל לכך שלא יהיה ניתן לחייב סרבן גט
7 בפיצוי נזיקי ללא קביעה פוזיטיבית של בית הדין הרבני
8 של חיוב האיש בגט... בכל הכבוד, להשקפתי, האבחנה
9 המוצעת על-ידי חברתי אינה נקיה מקשיים, וחוששני כי
10 עמדתה עלולה להוביל לסתימת הגולל על תביעות נזיקין
11 נגד סרבני גט בהיעדר קביעות מתאימות של בית הדין
12 הרבני, וזאת חרף הבהרתה של חברתי, לפיה להיקש כזה
13 אין מקום. (הדגשה שלי – צ.ו.)
14

15 הרי לנו, לכאורה, שדעת הרוב בבית המשפט העליון נוטה לאפשרות הנותנת בידי
16 בית המשפט לענייני משפחה את הכוח לברר תביעות בגין סרבנות גט אף בהעדר
17 פסק דין לגירושין ע"י בית הדין הרבני, ואף כב' הש' ברק ארז, אשר הייתה בדעת
18 מיעוט לעניין מתן הסמכות לערכאה האזרחית בסוגיית הגבלת המזונות, נטתה
19 לראות בסוגיה של תביעה נזיקין בגין סרבנות גט כסוגיה קלה יותר מסוגית
20 המזונות, בהיבט סמכותה של הערכאה האזרחית.

21
22 מכל מקום, אמירה חד משמעית של בית המשפט העליון בסוגיה זו, שאינה יוצאת
23 מגדר אמירת אגב – אוביטר – טרם באה.

24
25 35. אשר לערכאות הנמוכות יותר, הרי שכאן, כפי שציין בית משפט קמא, ניתן
26 למצוא את כל קשת הדעות - הן זו הקושרת בין הערכאה אזרחית לערכאה הרבנית
27 וסבורה כי תביעה בגין סרבנות גט קמה אך ורק כאשר יש חיוב בגט (להבדיל
28 מהמלצה או מצווה וראו לעניין זה פסק דינו של כב' הש' נ. סילמן בתמש (קריות)
29 48362-07-12 - פלוני נ' פלונית, (2013)), הן זו המסתפקת אף בלשון רכה בכל הקשור
30 לנחיצות הגירושין דוגמת "מצווה" או "המלצה" (ראו עמ"ש 9228-05-18 נ.ס. נ' א.ס.
31 (2019) ואף פסק דיני הנזכר בעניין תמ"ש 19480/05 הנ"ל), והן זו המנתקת כל קשר
32 בין דיני הנזיקין לדיני המשפחה וסבורה כי על בית המשפט לבחון את השאלה
33 הנזיקית במשקפיים נזקיות בהתעלם מקביעות בית הדין הרבני בעניין סרבנות גט

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 20-02-63059 כ. נ. כ.

1 (תמ"ש 21162/07 פלוני נ. פלונית (2010); תמ"ש 44-04-09 פלוני נ. פלונית (2010), כך
2 בעמ"ש (חי') 23464-10-09 א. ש. נ' ד. ש. (2010)).

3

4 36. אבקש להתמקד להלן בפסק דין אשר ניתן ע"י ערכאת הערעור בבית המשפט
5 המחוזי בתל אביב כיוון שאני מוצא דעתי שווה לדעתו של כב' הש' י. שנלר שישב
6 באותו מותב (ובכך אני מרחיב במעט את סמכותה של הערכאה האזרחית מהגישה
7 בה אחזתי בעניין תמ"ש 19480/05 הנ"ל).

8

9 בעמש (תל אביב) 46631-05-11 - פלונית נ' פלוני (2014) ניצבה לפני בית המשפט
10 המחוזי בתל אביב שאלה דומה לנדון וכפי שהיא נוסחה בלשונו של בית המשפט
11 באותו ענין -

12 מכאן נפנה לשאלה העיקרית שיש להידרש אליה ועניינה -
13 האם יש מקום כי בית משפט אזרחי יחייב בעל לשלם לאשה
14 פיצוי עיגון, זאת שעה שמונחת לפניו קביעה של בית דין רבני
15 לפיה הבעל אינו חייב בגט, ולא זאת אלא שנקבע בבית הדין
16 הרבני כי האישה - היא אשר מעגנת את עצמה?

17

18 הש' י. שנלר מביע את ההתלבטות העולה כאשר לא ניתן פסק דין לגירושין ע"י
19 הערכאה הדיינית ואומר -

20

21 "מעט שנקבע כי לא קיימת סרבנות מצד בן זוג, הכיצד מבוקש
22 כי בית המשפט יפסוק בניגוד לכך.
23 מנגד, ניתן לכאורה, להרחיב את הגישה השלישית, באופן של
24 "נתק" בין קביעת בית הדין לחוד, ובחינת בית המשפט לחוד.
25 הנה כי כן, סבורני כי קיימים שיקולים לכאן ולכאן, וכשיש
26 לבחון כל מקרה לגופו ולנסיבותיו."

27

28 וכאן רמז כב' הש' שנלר על גישתו שלו -

29 " ...דעתי נוטה לכיוון של "כיבוד" קביעת בית הדין, הגם
30 שבמקרים חריגים, יכול ובית המשפט ימצא לנכון להורות
31 בניגוד לאותה הוראה של בית הדין, וזאת כאמור, במקרים בהם
32 קיימת 'זעקה' בנושא הסרבנות, שאין להתעלם הימנה" (הדגשה
33 שלי- צ.ו.)

34

35 37. כפי שציינתי, דעתי קרובה לדעתו המוצעת של כב' הש' שנלר ואשר עיקרה

36 כי על דרך הכלל יש להקפיד על "כיבוד" קביעתה של הערכאה הרבנית ככזו שניתנה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 לה סמכות ייחודית לדון בענייני נישואין וגירושין. כלל "כיבוד הערכאות" אינו חל
2 אך ורק בפרק הזמן בו ממתינה הערכאה האחת להכרעה של הערכאה השנייה אלא
3 גם, ויש אף מי שיאמר בעיקר, כאשר הערכאה המקדימה נתנה את החלטתה, שאז
4 ראוי שהערכאה האחרת לא תיתן החלטה הסותרת והופכת את החלטת הערכאה
5 המקדימה על פניה. החריג יהיה כאשר יתקל בי המשפט במקרה קיצוני וקשה בו,
6 כדוגמה, הסרבנות זועקת ופגיעתה קשה, במקרה שכזה אפשר שיהיה מקום לעשות
7 מעשה גם כאשר אין בנמצא פסק דין לגירושין.
8 אוסיף ואציין כי על עמדה ברוח זו חזר בית המשפט המחוזי בתל אביב בעניין עמ"ש
9 46625-01-16 פלונית נ. פלוני (2016) אשר עסק אף הוא במקרה בו לא ניתן פסק דין
10 לגירושין ובית המשפט הבהיר כי בנסיבות אלו –

11 "יש לבחון את הנסיבות הפרטניות של המקרה, כאשר על
12 האשה - היא התובעת שעליה נטל השכנוע - להראות כי פעלה
13 "בנחישות ובתקיפות בהליכים בבית הדין הרבני לקראת השגת
14 גט" ... ודוק: בסופו של יום, ההכרעה אם אכן מדובר ב"סרבנות
15 גט" אם לאו, נעוצה בהתרשמות הערכאה הדיונית מהתנהלות
16 כל אחד מהצדדים. לא מדובר רק אודות הפניות לבית הדין
17 הרבני, אלא גם בכל הקשור לפניות של אחד מהצדדים למשנהו
18 בכל הקשור לגירושין וכך גם תגובת הצד האחר"
19
20

21 38. לטעמי ראוי כלל כי לפסיקה המכירה בעולת רשלנות בשל סרבנות גט
22 תעמוד כעוגן תומך פסיקת בית הדין הרבני המורה לסרבן, בלשון כזו או אחרת,
23 לתת גט לבן זוגו, שאם לא תאמר כן עקרת את ליבו של הדין החל בהלכות
24 הגירושין. נרצה או לא נרצה, הגירושין בדין העברי אינם נעשים כבמטה קסם,
25 רוצה האחד ומיד חובה על השני להיעתר למבוקש, נדרשת לנו העילה. אכן לא
26 פעם זהירותו של בית הדין במציאת העילה וקביעתה מביאה לכך שבן זוג מוצא כר
27 נוח להציק למשנהו, ואולם לא פעם הזהירות הנזכרת יש בה להועיל לבן הזוג
28 החלש, על מנת שהצד שכנגד לא יתנער מחובותיו הכלכליות כלפיו לעת פרידה.
29

30 בצד זה אין להתעלם מהעובדה שעילת הנזיקין עליה מופקדת הערכאה האזרחית
31 אינה בסמכותו של בית הדין הרבני והיא עומדת בפני עצמה. לפיכך לטעמי ראוי
32 לנהוג בסוגיה באמת המידה שהתווה כב' הש' שנלר בעניין שעיקרה, כאמור,
33 "כיבוד" קביעת בית הדין, הגם שבמקרים חריגים, יכול ובית המשפט ימצא לנכון

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

- 1 להורות בניגוד לאותה הוראה של בית הדין, וזאת כאמור, במקרים בהם קיימת
2 "זעקה" בנושא הסרבנות, שאין להתעלם הימנה".
3
4 39. אחר הדברים האלה אומר כי לסברתי המקרה הנדון נופל לגדרם של אותם
5 מקרים חריגים בהם ראוי שבית המשפט יבחן ויברר את התביעה הנזיקית אף ללא
6 פסק דין ברור לגירושין, וזה עיקר נימוקיי –
7
8 א. בית הדין הרבני סיים מלאכתו, ואינו מצוי עוד בשלב ביניים של בחינת
9 סוגיית סרבנות שאז ראוי שהערכאה האזרחית לא תקדים ותקבע מסמרות בסוגיה
10 זו, והותיר את המשיב ללא אפשרות מעשית להתנתק מעם המערערת.
11
12 ב. פרק הזמן הארוך בו חיים הצדדים בנתק מוחלט בניהם כאשר למשיב זוגיות
13 עם אחרת.
14
15 ג. העדר פעולה עניינית מעשית מצד המערערת המלמדת על כך שאכן היא
16 חפצה בשלום בית ומעוניינת לפעול לשם כך, עניין המלמד על חוסר תום לב מצד
17 המערערת בכל הקשור לסירובה לקבל את הגט.
18
19 ד. העדר הצדקה חיצונית, כגון טעם כלכלי או אחר, למניעת הגט.
20
21 ה. הצו למדור ספציפי שניתן למערערת בדירת הצדדים, המותיר את המשיב
22 מחוץ לדירתו שלו ללא כל הגבלת זמן, ומבלי שתהא הצדקה מעשית לכך שכן
23 לאחר איזון המשאבים שיעשה בין הצדדים נראה כי המערערת תזכה, זולת
24 לזכאותה במחצית מהדירה, לסכום נוסף בשלב זכויותיו הכספיות העודפות של
25 המשיב (כעולה בשלב זה מדו"ח האקטואר שהוגש לבית משפט קמא), עניין שיהא
26 בו, לכאורה, לצורך רכישת דירה חלופית למגוריה. כך נמצא שנגרם למשיב נזק
27 כלכלי משמעותי העולה ומתגבר מדי יום ביומו, ללא כל הצדקה ממשית ואך ורק
28 בשל סירובה של המערערת להיפרד מעליו.
29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 . התרשמות הערכאה הרבנית הראשונה כי חיי הנישואים של הצדדים תמו
2 וחסרי סיכוי והעדר כל ראייה לכנותה של המערערת בשלום הבית המבוקש על ידה,
3 שעה שלא פעלה במאומה על מנת לקדמו.

4

5

ובהרחבה –

6

7 40. בנדון נקבע בתחילה על ידי בית הדין הרבני האזורי בירושלים כי אין תכלית
8 לנישואי הצדדים, הדברים נכתבו באופן שאינו משתמע לשני פנים -

9

10

11

12

13

14

15

16

לאחר העיון בכל החומר שבתיק, בית הדין סבור כי הצדדים
אינם חפצים זה בזה, ולא עוד אלא שהם רודפים זא"ז, וחובה
על שניהם להתגרש זמ"ז, הן מעצם התנהגותם המראה על
יותר מחוסר קשר ומוכיחה בסיס לשנאה הדדית, מצד אחד
אלימות האישה ומנגד בגידות הבעל, והן מכוח עדותה של
היועצת המטפלת בהם, הגב' ד"ר אתי רשתי שקבעה בחוות
דעתה שאין מקום להמשך זוגיותם וחייבים להתגרש.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

אומנם אחר שנקבע המועד לסידור הגט נהפכה הקערה על פניה והשתנו דברים,
לפתע עלתה תקווה שמא אפשר שבני הזוג ישובו זה לזרועות זו, אלא שדי היה
בשבוע אחד על מנת ללמד שלא הייתה זו אלא קרן שמש שקרנית שנמוגה במהרה
תחת חשרת עננים, פאטה מורגנה – חזיון תעתועים. המשיב הבהיר כי לא היה כל
ממש בתקווה שיצרה אצלו המערערת שאפשר שיהא תיקון לנישואיהם ולמעשה לא
נעשה כל צעד על מנת לתקן את הקלקול שבין בני הזוג. הדברים שנאמרו בפסק
דינו המקורי של בית הדין הרבני, פסק הדין המחייב את הצדדים בגט, יפים גם עתה,
השוני היחיד הוא שכעת פניותיו החוזרות ונשנות של המשיב לבית הדין בזעקה כי
דבר לא השתנה ולא הופחה כל רוח חיים בחיי הנישואין שגוועו מזמן, לא נשמעה,
דופק הוא על דלתו של בית הדין הרבני ואין מענה, זאת על אף שהמערערת מעולם
לא טענה כי עשתה מעשה לקדם את קיומם חיים אלו.

33

34

35

36

37

38

39

40

41. הרי לנו בני זוג החיים כל אחד בקרן זווית שלו מזה שנים רבות, בין הצדדים
שוררת איבה תחת אהבה, וברי כי אין רצון אמתי מצד מי מהם לשקם את חיי
נישואיהם, מעת שכך התנהלותה של המערערת לפיה היא ממתינה עד אשר יורה לה
בית הדין כי מחויבת היא לקבל את הגט היא עצמה התנהלות רשלנות הפוגעת ללא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1 עילה של ממש בצד שכנגד. אכן ראוי ששאלת כנות המערערת בטענתה לשלום בית
2 תתברר בין כותלי בית הדין הרבני האמון על ענייני הגירושין והגט ואולם מעת
3 שנטרקה הדלת לפני המשיב בבית הדין הרבני, והמשיב מוצא עצמו כבול בקשר
4 נישואין בו אינו חפץ מחד ומנוע מלממש את זכויותיו הקנייניות מאידך, נוכח צו
5 המדור הספציפי, ומעת שפנה בצר לו, כמוצא אחרון, אל הערכאה האזרחית בטענה
6 לעילה אזרחית שעיקרה ברשלנות העולה מהתנהגותה של המערערת כלפיו, ראוי כי
7 בית המשפט יבחן הדברים במשקפיים נזיקיות וכאשר ימצא כי הדברים מגיעים כדי
8 רשלנות קשה והתנהלות בחוסר תום לב, אפשר שתיתן סנקציה כספית אחר
9 שתעשה בדיקה מקיפה של נסיבות התא המשפחתי כפי שצויין ע"י כב' הש' זילברטל
10 בעניין 3151/14 הנ"ל, היינו אחר בדיקה האם סירובה של המערערת נובע ממצוקה
11 כלכלית או עומדת מאחוריו טענה רכושית מוצדקת, האם פעל בן הזוג בשקידה
12 ראויה להסרת הסרבנות של בן הזוג הסרבן במסגרת ההליכים בערכאה הרבנית,
13 האם הנזק שנגרם לבן הזוג המסורב הוא נזק משמעותי וכיוצ"ב.

14
15 42. בנדון נראה כי יש בחינת הנסיבות כאמור מעלה כי ראוי לדון בעוולה
16 הנזיקית הנטענת אף בהעדר פסק דין לגירושין שכן לא ניתן לחלוק על הנזק שנגרם
17 למשיב בשל התעקשותה של המערערת לקבל את גטו, התעקשות אשר לא ניתן
18 למצוא לה הצדקה כלכלית או אחרת בנסיבות העניין, כפי שפרטנו לעיל. בנדון
19 מתקיימים כל רכיביה ותנאיה של עילת הרשלנות ובכלל זה הצפיות באשר
20 להשלכות התנהלותה על המשיב והנזק שיגרם לו כתוצאה מכך - בנסיבות הנדון
21 שומה היה על המערערת לצפות כי סירובה העיקש לקבל מהמשיב את גטו אחר
22 שנגזזה תקוות השווא לחזרה לשלום יגרום לו נזק כלכלי ונפשי כאחד.

23
24 ושוב - איננו באים חלילה לפסוק הלכה תחת בית הדין הרבני, אלא שהבאנו
25 הדברים על מנת ללמד על אותה "זעקה" העולה בהכרח בעניין הנדון, ומצדיקה כי
26 בית המשפט יחרוג מדרך המלך בו הוא מהלך בצעידה משותפת עם הערכאה
27 הרבנית, וידון בתביעה הנזיקית כתביעה העומדת בפני עצמה.

28
29 43. ועניין נוסף הראוי לשימת הלב – יש לראות כחלק מהעילה הנזיקית כנגד
30 המערערת, התנהלות שעניינה חוסר תום לב בניהול ההליך השיפוטי בבית הדין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

1 הרבני, המערערת מחויבת הייתה לקבל מהמשיב את גטו, קרה אשר קרה והופחה
2 לרגע תקווה לשלום בית – ואולם תקווה זו נמוגה חיש מהר, בין השאר כיוון
3 שהמערערת עצמה לא עשתה כל צעד לקידום שלום בית זה, ומעת ששב המשיב
4 ועתר לקבלת הגט שבה זו ועמדה על סירובה ללא כל הצדקה שהרי מה נשתנה
5 מבחינתה שלה מאז שנתן בית הדין את פסקו המחייב בגט – מאומה, עמידה של
6 המערערת בשילוב ידיים מבלי לפעול לשלום בית מחד ומבלי להסכים לקבלת הגט
7 היא בגדר חוסר תום לב ושימוש לרעה בהליכי משפט בבית הדין. בעניין שכזה אנו
8 מוצאים כיפים את הדברים שנאמרו לאחרונה ע"י בית המשפט העליון בעניין עא
9 8553/19 - אלכסנדר אורן בעמ נ' יהודית כהן, (2020). וכך כותב כב' הש' א. שטיין
10 באותו עניין -

11
12 "...הטלת אחריות על בעל דין כלפי יריבו בהתדיינות אזרחית
13 במסגרת עוולת הרשלנות של דיני הנזיקין תתאפשר רק
14 במצבים חריגים, בהם מתקיימים בין בעלי הדין יחסים
15 מיוחדים אשר מטילים על בעל הדין הרשלן חובת זהירות
16 מיוחדת כלפי יריבו. חובה כאמור איננה קמה מאליה, ואותה
17 יש לבסס על יצירת היחסים המיוחדים שעל טיבם אעמוד מיד.
18 ... היחסים המיוחדים הנדרשים יכולים להיווצר מכוח הוראת
19 דין מיוחדת שמחוץ לעוולת הרשלנות, אשר מטילה על בעל דין
20 חובה לעשות מעשה או להימנע מעשיית מעשה, במטרה להגן
21 על אינטרס של יריבו; וכן במקרים שבהם בעל דין יוצר אצל
22 יריבו הסתמכות סבירה על ידי מתן הבטחה או מצג כי יפעל
23 בדרך מסויימת, אשר תואמת את האינטרס של היריב, ואחר כך
24 פועל בניגוד להבטחה שנתן או למצג שיצר"

25
26 ובדומה כב' הש' ח. מלצר -

27 קיימת עילה עצמאית מכח סע' 39, בצירוף סע' 61 (ב) לחוק
28 החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, המאפשרת הגשה של תביעה
29 לפיצויים בגין שימוש לרעה בהליכי משפט שנפתחים, או
30 מתנהלים שלא בדרך מקובלת ובחוסר תום לב בוטה. גישה זו
31 מבטאת איזון ראוי וזהיר בין הזכויות החוקתיות הרלבנטיות
32 לגישה לערכאות (וההגבלות האמורות לחול עליהן), העומדות
33 הן לתובע והן לנתבע (ראו: אבישי אדד, שימוש לרעה בהליכי
34 משפט – הגנה דיונית מפני ניצול לרעה של זכות הגישה
35 לערכאות, 72-30 (2013)). בצידה של עילה זו אני סבור, כמו
36 חברי השופט א' שטיין, כי ניתן לפצות בשל שימוש לרעה
37 בהליכי משפט אף בעילה של רשלנות, ואולם זאת במתווה צר
38 יחסית, כאשר בעל דין פוגע באינטרס של יריבו ע"י הפרתה של
39 חובת זהירות, שמקורה ביחסים מיוחדים בין השניים, אשר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 20-02-63059 כ. נ.כ.

1 נוצרים מכוח הדין, או מכוח הבטחות, או מצגים, שניתנו
2 במסגרת מערכת היחסים הרלוונטית. יחד עם זאת, לשיטתי,
3 בסייג האמור – אין מדובר ב"רשימה סגורה" של מצבים וניתן
4 להכליל בגדר חובת הזהירות המושגית והקונקרטי גם
5 קטגוריות מצומצמות נוספות, והכל בהתאם לנסיבות.

6
7 ודומה כי יפים הדברים לנדון כפפה ליד, הרי לנו מערכת יחסים מיוחדת בין בעלי
8 דין – בהיותם בני זוג הנשואים זה לזה, והתנהלות רשלנית וחסרת תום לב מצד
9 המערערת במסגרת ההליכים הנוגעים לצדדים כבני זוג, וכפי שהבהיר בית המשפט
10 העליון במצבים חריגים שכאלה נראה כי התנהלות לא ראויה ע"י מי מבני הזוג
11 עלולה להגיע כי עילת הרשלנות בגין שימוש לרעה בהליכי משפט ובנדון – אי
12 הסכמה לקבלת הגט מצד המערערת ללא סיבה של ממש.

13
14 מעת שבאנו לידי כך ומצאנו כי בנדון הוכחה עילת הרשלנות בעניינה של המערערת
15 נותר לנו לבחון האם הפיצוי שהציע בית משפט קמא הוא סביר בנסיבות העניין.

16
17 44. בכל הקשור לסך הפיצוי שנפסק, פיצוי חד פעמי של 75,000 ₪ הבא ליתן
18 מענה לאי יכולתו של המשיב להתגרש ממי שאינה נאה עוד בעיניו, הרי שאינני
19 מוצא מקום אף להתערב בשיעור הפיצוי המכוון לפצות את המשיב על הפגיעה
20 באוטונומיה או הנזק הלא ממוני לתקופה שראשיתה, למצער, זמן מה אחר המועד
21 שנקבע לסידור הגט ואחר שנכזבה התקווה לשיפור היחסים עם המערערת, היינו
22 שלהי דצמבר 2016. אין מדובר בפיצוי מופרז או מוגזם, בהתחשב הן בעבור השנים
23 והן בכך שהגט המיוחל אינו נראה באופק. גם בהתייחס לפיצוי המקובל בפסיקת
24 בתי המשפט לענייני משפחה כיום המעמידה את שיעור הפיצוי בסדרי גודל של כ –
25 25,000 ש"ח - 30,000 ₪ לכל שנת סרבנות, עסקינן בפיצוי ראוי ומדוד, וזאת גם
26 בהתחשב בעובדה שהמשיב אינו ממתין לגט וחי בזוגיות עם אחרת, שכן עדיין אינו
27 חופשי לבחור בדרך הזוגיות הנראית לו ולא מתאפשר לו לבחור בנישואין (גם אם
28 אזרחיים בהנחה שהוא כהן ובת זוגו גרושה) תחת ידיעות בציבור, והן בהתחשב
29 בנזק שאינו יכול לממש את זכויותיו הרכושיות ובכלל זה מכירת דירתו וקבלת
30 חלקו בה נוכח הצו למדור ספציפי שניתן למערערת ללא כל הגבלה באשר למועד
31 סיומו.

32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ.כ.

- 1 45. סוף דבר, לו תשמע דעתי דין הערעור להידחות.
2
3 כב' השופטת ורדה פלאוט, אב"ד -
4
5 1. אני מסכימה לתוצאה אליה הגיע חברי השופט צ. ויצמן.
6
7 2. טענת המערערת לפיה תציית לבית הדין הרבני, ככל שיקבע כי על הצדדים
8 להתגרש, היא טענה שאינה כנה, מהפה ולחוץ בלבד. עולה החשש כי טענה זו
9 קשורה קשר בל ינתק לצו למדור ספציפי שניתן לבקשתה, תוך התעלמות
10 מהמציאות לפיה בני הזוג אינם בקשר זוגי שנים רבות ולמשיב בת זוג אחרת מזה
11 מספר שנים.
12
13 3. מנגד, צודק המשיב בטענתו לפיה פעל ככל יכולתו על מנת לסיים את
14 מערכת הנישואין בין הצדדים, אך הדבר לא עלה בידו על אף פניות חוזרות ונשנות
15 לבית הדין הרבני.
16
17 4. משאלו הם פני הדברים, אף אני סבורה כי יש לפנות למסלול הגישה
18 הליברלית לבחינת התביעה הנזיקית במנותק מהעילות ההלכתיות לגירושין (וראה
19 בעניין זה סע' 32-33 לחוות דעתו המעמיקה והמלומדת של חברי השופט ויצמן),
20 וכפי שפסק- נכון בעיני- בית משפט קמא.
21
22 ודוק. מעיון בכתב התביעה שהגיש המשיב בבית משפט קמא, עולה כי המשיב שם
23 בתביעתו את הדגש על עילת הרשלנות שהוא מייחס למערערת, בכך שהיא מונעת
24 את חירותו והמשך חייו מחוץ למערכת נישואין חסרת תוחלת (ר', בין היתר, סעיף
25 17 לכתב התביעה), ולא דווקא על עילת נזיקין בגין מניעת הגט במובן ההלכתי, אם
26 כי רכיב זה גם הוא מצוי במסגרת תביעת המשיב ובא לידי ביטוי בתביעה לפיצוי
27 חודשי בסך 5,000 ₪ בגין כל חודש של "עיגון", בעוד התביעה ע"ס 500,000 ₪ היא
28 בעילת רשלנות, כאמור. ממילא, פסק הדין חייב את המערערת פיצוי בסך 75,000 ₪
29 בלבד, והוא מושתת, כאמור, על עילת הרשלנות במנותק מהדין הדתי המתייחס
30 לעילות הגירושין בלבד.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

1

2 הנה כי כן, אין לייחס את פסיקת הפיצויים, חלילה, לאי כיבוד ערכאה אחרת - בית
3 הדין הרבני- אלא לעילת נזיקין המנותקת, כאמור, מההיבט ההלכתי.
4 אף סכום הפיצוי שנפסק בפסק הדין קמא ראוי בעיני, ותואם את מכלול השיקולים
5 שפורטו לעיל.

6

7 5. לפיכך, כאמור, הנני מצטרפת לתוצאה אליה הגיעו חברי ולפיה הערעור
8 נדחה.

9

10

11

כב' השופט רמי חיימוביץ -

12

13 אף אני מסכים לפסק דינו המקיף של חברי כב' השופט ויצמן ולמסקנותיו. אעיר כי
14 הקושי מחיוב ברשלנות מקום בו אין קביעה של בית הדין הרבני אינו נובע רק
15 משאלת כיבוד הסמכויות אלא גם מדיני הנזיקין, שכן עשויה להתעורר השאלה האם
16 קיימת התנהלות רשלנית מקום בו בעל דין פעל במסגרת המשפטית הנכונה ועמדתו
17 התקבלה. אלא שנסיבותיו של המקרה הנוכחי מלמדות כי רשלנותה של המערערת
18 נובעת מכך שניצלה לרעה את החלטות בית הדין, שכן אף שהתנגדה לגירושין
19 בטענה שברצונה לקיים שלום בית, היא עצמה לא עשתה דבר לקדמו ונהנתה מצו
20 המדור הספציפי שהקנה לה הטבה כלכלית משמעותית. אדם סביר המבקש בכנות
21 לחיות את הנישואין עושה פעולות כלשהן לחיותם, ומשחדלה לעשות כן במשך
22 שנים רבות – התרשלה. כאמור לעיל, במקרה הנוכחי אף הוכח מניע כלכלי חזק
23 להשהות את ההליך, דבר המחזק את מסקנה לחוסר כנות ברצונה לחדש את הקשר
24 ואת תחושת אי הצדק הנובעת מהתנהלותה. בנסיבות אלו התמלאו יסודות עילת
25 הרשלנות ויש לחייבה בנזקי התובע (וראו, פסק הדין בע"א 8553/19 אורן נ' כהן
26 (17/11/20), אליו הפנה גם חברי).

27

28

29

30

התוצאה הינה כאמור בפסק דינו של כב' השופט ויצמן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

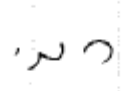
עמ"ש 63059-02-20 כ. נ. כ.

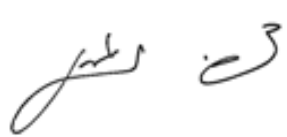
1 המשיבה תישא בהוצאות הערעור בסך 20,000 ₪ שישולמו מתוך הערבוך שהופקד
2 על ידה.

3 ניתן לפרסום ללא פרטי שמות הצדדים.

4
5 ניתן היום, ט"ז כסלו תשפ"א, 02 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.

6

רמי חיימוביץ, שופט

צבי ויצמן, שופט

ורדה פלאוט, שופטת
אב"ד

7

